

Metsähallituksen vuosikertomus 2009

Hyvät tulokset haasteellisena vuonna

Vuosi 2009 oli Metsähallitukselle toimintaympäristömme ja asiakkaittemme tilanteet huomioon ottaen hyvä. Saavutimme meitä tulosohjaavien ministeriöiden asettamat tavoitteet. Tulos nousi 57,7 miljoonaan euroon, huolehdimme sovituksen mukaisesti liiketoiminnan yhteiskunnallisista tehtävistä ja saavutimme hyvin meille asetetut tavoitteet niin luonnonsuojelun, luonnon virkistyskäytön ja eräpalveluiden kuin budjettirahoitettujen toiminnan tuottavuuskehityksenkin osalta.

Metsähallitus-konsernin liiketoiminnan liikevaihto oli 290 miljoonaa euroa, noin 50 miljoonaa vuotta 2008 alhaisempi. Tulos kertyi edelleen valtaosin metsätaloudesta. Viime vuotemme kestää vertailun kaikilla toimialoillamme, vaikka osa liiketoiminnoistamme jäikin haasteellisena vuonna tappiolle. Pystyimme mukautumaan asiakaskuntamme vaikeisiin tilanteisiin. Metsähallitus kantoi vastuutaan henkilöstönsä ja alirakoitsijoiden työllisyydestä tekemällä metsänhoitotyöt normaalimääräisinä. Kehitimme aktiivisesti prosessejamme uusiutuvien energialähteiden hyödyntämisessä.

Hoitamiemme julkisten palvelujen ja hallintotehtävien kokonaistuottavuus kasvoi edelleen, noin viisi prosenttia edellisestä vuodesta. Samalla saavutimme hyvin meille asetetut tavoitteet kansallispuistojen ja muiden suojelualueiden luonto- ja kulttuuriarvojen turvaamisessa, uhanalaisten lajien suojelussa ja riista- ja kalakantojen hoidossa. Eräasiakkaiden palvelu parani, kun kalastuslupien tapaan kehitimme metsästyslupien myyntiä matkapuhelimella ja verkossa.

Kansallispuistojen käyntimäärät ovat vakaassa kasvussa. Yhdessä Metsäntutkimuslaitoksen kanssa kehittämämme menetelmän ansiosta voitiin arvioida kattavasti kansallispuistojen ja retkeilyalueiden alue- ja paikallistaloudelliset vaikutukset ensimmäistä kertaa. Yhteiskunnan panostukset näiden alueiden virkistyspalveluihin tuovat sijoitetut rahat moninkertaisesti takaisin yritystoimintana ja työpaikkoina. Rahoituksen jatkuvuus on tärkeä turvata, jotta palvelut ja rakenteet voidaan ylläpitää sekä alueiden luonnonsuojelulliset tavoitteet saavuttaa kävijämäärien kasvaessa.

Metsähallitus täytti 150 vuotta. Juhlallisuuksien pirstämää vuotta leimasivat myös valtionhallinnon kehittämishankkeet. Aluehallintoa uusittiin ja metsä- ja riista-alan organisaatioita suunniteltiin uusiin kuoseihin. Valtion liikelaitosten uudistamishanke osoittautui visaiseksi, sillä Metsähallitukseen liittyi muita liikelaitoksia enemmän yhteiskuntapoliittisia näkökohtia. Liikelaitosmallin kehittämistyö jatkuu edelleen.

Monissa vuosikausia kestäneissä Lapin metsäkiistoissa saavutettiin ratkaisut. Uuden strategiamme viitoittamassa kokonaisuudessa toteutimme myös merkittävän panostuksemme Etelä-Suomen metsien suojeluohjelmaan (METSO). Tuotantomahdollisuuksien monitavoitteinen parantaminen on osoitus valtion erilaisten alueiden kokonaissuunnittelun vankasta osaamisesta – ja samalla se korostaa kokonaishallinnan säilyttämisen tärkeyttä.

Onnistuneet yhteensovittamisratkaisut, uudet tiedot luontopalvelujemme vaikutuksista alue- ja paikallistalouksiin, pitkäjänteinen ja vakaa roolimme maamme puuhuollossa ja aktiivinen ote luonnonvara-alan kestävän liiketoiminnan kehittämisessä nostavat entisestään Metsähallituksen arvostusta vastuullisena, palvelevana ja tehokkaana valtion metsien ja vesien hoitajana.

Metsähallituksen henkilöstö on työskennellyt määrätietoisesti ja tuloksellisesti strategiamme toteuttamiseksi ja tavoitteidemme saavuttamiseksi, mistä haluan antaa suuren kiitoksen. Kiitän myös asiakkaitamme ja muita kumppaneitamme luottamuksesta ja tuloksellisesta yhteistyöstä.

Jyrki Kangas
Pääjohtaja

Hallinto ja johtaminen

Metsähallitus on valtion liikelaitoskonserni, jolla on liiketoimintaa ja julkisia hallintotehtäviä. Liiketoiminnot ja julkiset hallintotehtävät on erotettu toisistaan toiminnallisesti, budjetoinnin ja tilinpäätösten osalta.

Metsähallituksen vuotuiset liiketoiminnan tulos- ja tuloutustavoitteet päättää maa- ja metsätalousministeriö eduskunnan asettamien tavoitteiden pohjalta. Liiketoiminnassa Metsähallitus toimii liiketaloudellisin periaattein, joskin toimintaa rajoittavat liikelaitokselle asetetut yhteiskunnalliset velvoitteet. Julkisia hallintotehtäviä hoitaa luontopalvelut ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa valtion budjettirahoituksella.

Metsähallituksen hallinnointi sekä talouden ja hallinnon järjestäminen perustuu muun muassa valtion liikelaitoksista annettuun lakiin (1185/2002) ja Metsähallitusta koskevaan lakiin (1378/2004) ja asetukseen (1380/2004).

Toiminnan lainmukaisuus sekä strategian ja arvojen toteuttaminen varmistetaan hyvää hallinnointitapaa noudattamalla. Metsähallituksen johtamis- ja hallintojärjestelmä noudattaa yleisiä hyvästä hallintojärjestelmästä annettuja suosituksia. Se sisältää kuitenkin liikelaitoksen toiminnan sekä julkisten hallintotehtävien erityispiirteet.

Metsähallituksen hallituksen tehtävänä on ohjata ja valvoa liikelaitoskonsernin toimintaa sekä päättää liikelaitoskonsernin merkittävistä kehittämistoimista. Hallituksen keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet on määritelty valtioneuvoston asetuksessa Metsähallituksesta ja Metsähallituksen työjärjestyksessä. Valtioneuvoston nimittämään hallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä.

Metsähallituksen toimitusjohtajan nimittää valtioneuvosto maa- ja metsätalousministeriön esityksestä. Toimitusjohtaja johtaa ja kehittää Metsähallituksen toimintaa ja hallintoa. Toimitusjohtajan apuna toimii johtoryhmä, jonka jäseninä ovat toimitusjohtajan määräämät liiketoimintayksiköiden johtajat, julkisten hallintotehtävien yksikön johtaja ja konserniyksiköiden johtajat.

Metsähallituksen luontopalvelujohtajan nimittää valtioneuvosto ympäristöministeriön esityksestä. Metsästys- ja kalastusasioista päättävän erätalouspäällikön nimittää maa- ja metsätalousministeriö.

Metsähallituksen sisäinen valvonta perustuu toimintaa sääteleviin lakeihin, omistajaohjaukseen, hallituksen ohjaukseen ja valvontaan sekä sisäistä valvontaa koskeviin ohjeisiin ja normeihin. Tärkeä osa sisäistä valvontaa on riskienhallinta, jota Metsähallituksessa toteutetaan hallituksen hyväksymän riskienhallintapolitiikan mukaisesti, tavoitteisiin peilaten. Lisäksi Metsähallituksessa toimii riippumaton, suoraan hallitukselle ja toimitusjohtajalle raportoiva sisäinen tarkastus.

Henkilöstö
Mahtavia asiantuntijoita ja tähtinäyttelijöitä

Vuosi 2009 oli monella tavoin erilainen vuosi Metsähallituksen henkilöstön näkökulmasta. Metsähallituksen 150-vuotistilaisuuksia vietettiin monilla paikkakunnilla ja henkilöstö osallistui tilaisuuksiin sankoin joukoin ja pisti itsensä likoon mm. useilla paikkakunnilla esitetyissä näytelmissä. Samaan aikaan taloudellinen tilanne ja Metsähallituksen organisoitumiseen liittyvät erimielisyydet aiheuttivat huolta ja epävarmuutta henkilöstön keskuudessa.

Tutkimustulosten mukaan henkilöstön arvio Metsähallituksesta työnantajana parantui entisestään. Työilmapiirin puntarina voidaan pitää kokemusta siitä, kuinka kiva on tulla töihin. Siihen vaikuttavat mm. keskinäinen luottamus työpaikalla, välit työkavereiden kanssa, ja miten työturvallisuusasiat on hoidettu työpaikalla. Näiltäkin osin tulokset olivat hyviä. Vuonna 2009 tapaturmista aiheutuvien poissaolojen määrä laski yli 40 prosenttia edellisvuodesta.

Eettinen johtaminen on uudehko tutkimuksen kohde. Tehdyn tutkimuksen mukaan Metsähallituksen esimiestoiminta on vastuullista. Toiminnan eettisyys, olemisen ja tekemisen reiluus, ei ole yksin johtajiin kohdistuva vaade, vaan jokainen kantaa vastuun teoistaan ja sanoistaan. Eettinen johtaminen kulkee käsi kädessä työhyvinvoinnin ja luottamuksen kanssa. Hyvä johtaminen on edelleen ykköstavoite Metsähallituksen henkilöstöjohtamisessa.

Eryityisesti on huomattava, että Metsähallituslaisten kehityshalukkuus on vahva, lähes jokainen haluaa oppia uutta ja kehittyä omassa työssään.

Metsähallituksen juhlavuosi
Yhtä juhlaa koko vuosi

Metsähallitus juhli 150-vuotisjuhlavuotta vuonna 2009. Merkkivuotta juhlittiin raikkaasti menneisyydestä ammentaen, mutta tulevaisuuteen voimakkaasti suuntautuen. Tapahtumilla kerrottiin metsän ja Metsähallituksen merkityksestä suomalaisessa yhteiskunnassa ja sen murroksissa sekä kulttuuriperinnössä ja kulttuurin tuottamisessa.

Juhlavuosi käynnistyi Metsähallituksen 150-vuotishistoriakirjan Metsävaltio – Metsähallitus ja Suomi 1859–2009 julkaisulla 12.5. Kirjan kirjoittivat FM Veijo Åberg ja VTM Antti Parpola Oy Spiritus Historiae Ab:stä. Metsähallituksen merkitystä osana suomalaista yhteiskuntaa ansiokkaasti tarkastellut teos valittiin myös vuoden 2009 Tieto-Finlandia-ehdokkaaksi.

Juhlatapahtumia ja -tilaisuuksia järjestettiin niin Metsähallituksen henkilökunnalle, sidosryhmille kuin asiakkaillekin. Pääjuhlassa Hämeenlinnan Aulangolla 13.5. yli 450 vierasta viihtyi mainiosti teemallisessa juhlapäivässä. Ohjelma alkoi perinteisellä puuhuutokaupalla, jonka tuoton päivänsankari ohjasi erilaisiin lasten ja nuorten metsäopetusta tukeviin hankkeisiin eri puolille maata. Päiväkävelyllä Aulangon keväisessä puistometsässä juhlavieraat seurasivat, kuinka vuosien taun jälkeen perinteiselle Joutsenlammelle vapautetut valkosiipiset asukkaat tutkivat uutta ympäristöään. Juhlapäivä päättyi Metsänpidot-iltajuhlaan.

Näyttelyt ja tapahtumat keräsivät tuhansia katsojia

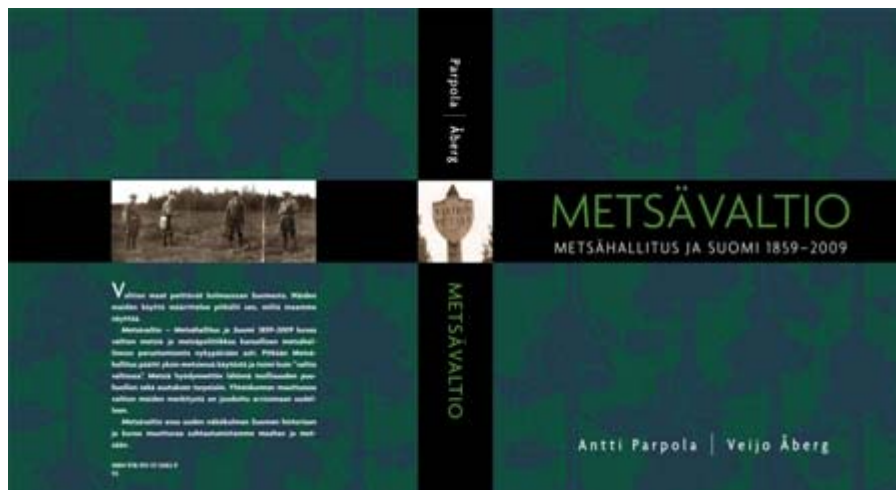
Metsähallitusta esiteltiin myös kahdessa juhlanäyttelyssä. Yhteistyössä Suomen Metsämuseo Luston kanssa tuotetussa Kohtauksia metsässä -näyttelyssä Metsähallituksen kiinteä sidos yhteiskuntaan ja sen murroksiin sekä metsiin liittyvien arvojen muutos koottiin yhteen mielenkiintoiseksi draamalliseksi metsätaipaleeksi. Sekä Metsämuseo Lustossa että Lapin maakuntamuseo Arktikumissa esillä olleessa näyttelyssä vieraili lähes 49 000 kävijää

Metsähallituksen omissa asiakaspalvelupisteissä kiertänyt Aikapuu-näyttely kertoi lasten ja nuorten näkökulmien kautta Metsähallituksen toiminnasta eri vuosikymmeninä. Aikapuu-näyttelypaikoissa vieraili yli 52 000 kävijää. Juhlavuoden näyttelyt kiertävät vielä vuoden 2010 loppuun mm. maakuntamuseoissa.

Muita juhlavuoden tapahtumia järjestettiin eri puolilla maata 45 kappalett aja niihin osallistui yli 4 000 vierasta. Metsähallitusta juhlittiin niin konserttien voimin pohjoisen retkikohteissa kuin metsäteemaisilla elokuvilla syksyn elokuva-arkistosarjassa Helsingissä. Juhlavuoden eri tilaisuudet saivat erittäin myönteistä palautetta. Monia tilaisuuksia toteutettiin menestyksekkäästi uusien yhteistyökumppaneiden kanssa.

Puuhuutokauppa toi puun ja metsän lähelle

Puuhuutokaupan tuotoilla toteutettiin useita erilaisia hankkeita: pääkaupunkiseudulla 20 koulua perehtyi ensin metsäpäivässä puun matkaan leimikolta sahalle ja valmisti sitten koulun teknisen työn tunneilla puutuotteita, jotka olivat esillä Metsämessuilla. Evon nuorisoleirikeskuksen maanalainen infrastruktuuri saatiin valmiiksi. Rovaniemellä nuoret innovoivat erilaisia metsään ja metsien käyttöön liittyviä uusia toimintamalleja ja Oulun seudun ammattiopisto kehittää lahjoituksella uusiutuvan energian käyttöön soveltuvaa opetuskalustoa. Reilu parikymmentä koululuokkaa Etelä-Savon ja Kymen seudulta pääsee perehtymään metsien käyttöön Metsämuseo Luston työpajoissa keväällä 2010.

Metsätalous Puukauppaa monimuotoisuutta unohtamatta

Vuotta 2009 leimasi maailmanlaajuinen taloustaantuma, mikä heijastui myös metsäteollisuustuotteiden markkinoille. Heikon kysynnän johdosta metsäteollisuusyritykset supistivat toimintaansa ja jatkoivat myös tuotantolaitosten sulkemisia.

Heikosta taloustilanteesta huolimatta Metsähallituksen toimittamalle puulle riitti kysyntää lähes edellisvuosien tapaan. Ainespuuta toimitettiin kaikkiaan noin 4,8 miljoonaa kuutiometriä. Metsätalouden liikevaihto oli 239,6 miljoonaa euroa.

Metsähallituksen osuus metsäteollisuuden tarvitsemasta puusta on ollut noin 6–8 prosenttia ja erityisesti Pohjois-Suomessa valtion metsistä saatavalla raaka-aineella on paikallisesti tärkeä merkitys. Viime vuonna poikkeuksellisen puukauppatilanteen johdosta Metsähallituksen osuus markkinoilla nousi yli 10 prosenttiin. Suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen metsien hoito sekä metsien ikäluokkarakenne takaavat sen, että jatkossa valtion metsistä pystytään hakkaamaan kestävästi entistä enemmän puuta.

Monitavoitteista metsien hoitoa

Metsähallituksen metsät ovat monikäyttömetsiä, joissa otetaan puuntuotannon ohella huomioon myös muita tavoitteita, kuten metsien monimuotoisuus, matkailukäyttö, porotalous ja riistanhoito sekä saamelaiskulttuurin edellytyksien turvaaminen. Valtion talousmetsissä tehdään myös aktiivisia luonnonhoitotoimia, joihin kuuluvat muun muassa erityishakkuut, kosteikkoympäristöjen ja paahdealueiden hoito sekä luonnonhoidolliset kulotukset.

Valtioneuvoston hyväksymän ilmasto- ja energiastrategian mukaan metsäenergialla on merkittävä asema lisättäessä uusiutuvan energian käyttöä. Valtion metsistä saatavan puuenergian lisäämiseksi metsätalous käynnisti helmikuussa kaksivuotisen puuenergiaprojektin. Kehittämishankkeen tavoitteena on luoda toimivat käytännöt puuenergian myyntiin ja toimituksiin ja lisätä samalla valtion metsistä kerättävän puuenergian määrä yhteen terawattituntiin. Projekti on edennyt aikataulun mukaisesti.

Metsätalous

Johtaja:
Hannu Jokinen

Liikevaihto:
239,6 milj. euroa

Henkilötyövuodet:
982

Paikallisia työmahdollisuuksia

Metsätalous pyrki taloustaantumana takia karsimaan kustannuksia, mutta pitämään toiminnan volyymin mahdollisuuksien mukaan entisellä tasolla muun muassa työllisyysvaikutusten takia. Metsänhoitotöitä ja taimikonhoitoa tehtiin suunnitelmien mukaan. Tulevina vuosina nämä työmäärät tulevat lisääntymään ja ovat siten myös jatkossa Metsähallituksen noin 650 metsurin pääasiallinen työtehtävä.

Metsähallitus ostaa puunkorjukseen ja -kuljetuksiin liittyvät työt alan yrittäjiltä. Metsähallitukselle urakoivia metsäkone- ja puutavara-autoyrityksiä on noin 150. Hakkuiden ja kuljetusten vähenemisen vaikutuksia pienennettiin tarjoamalla sopimusyrittäjille korvaavia töitä sekä lisäämällä energiapuun korjuuta. Metsäteiden peruskorjauksia ja kunnostuksia jatkettiin vuonna 2007 aloitetun investointiohjelman mukaisesti noin 10 miljoonalla eurolla.

Uusia menetelmiä

Suurimpana yksittäisenä metsänomistajana ja puuntoimittajana Metsähallituksella on erityisasema metsätalouden ja puunkorjuun menetelmien kehittämisessä. Omien kehittämishankkeiden ohella metsätalous osallistuu moniin yhteishankkeisiin ja tutkimuksiin. Metsätalous kehitti uusia menetelmiä muun muassa energiapuun korjukseen, tieinvestointien kohdentamiseen sekä hakkuiden maisemavaikutusten arviointiin.

Metsähallituksessa selvitettiin myös laserkeilauksen sopivuutta leimikon suunnitteluun sekä kunnostusojitustarpeen määrittämiseen. Yhteishankkeisiin kuului muun muassa polttoainetta säästävien puunkorjuumenetelmien koulutuksen kehittäminen sekä monivuotinen tutkimushanke, jossa tutkitaan metsänpeitteisyyttä säilyttävien hakkuutapojen vaikutuksia yhteistyössä Metsäntutkimuslaitoksen ja muiden tutkimustahojen kanssa.

Suojelua etelässä ja pohjoisessa

Metsähallitus toteuttaa Kansallisen metsäohjelman ja Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) tavoitteita. Osana METSO-ohjelmaa Metsähallitus laajensi valtion mailla sijaitsevia suojelualueita valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti 10 000 hehtaarilla. Suojeltavat kohteet (104) valittiin metsätalouden ja luonnonsuojelun asiantuntijoiden yhteistyönä. Näistä alueista perustetaan suojelumetsiä ja ne siirtyvät pysyvästi pois metsätaloustaloudesta.

Loppuvuodesta saavutettiin merkittäviä edistysaskeleita metsäkiistojen lopettamiseksi. Metsähallitus ja kolme saamelasta poromiestä Inarin Nellimistä sopivat elokuussa pitkään jatkuneen ja YK:n ihmisoikeuskomiteaan asti edenneen kiistansa. Sopimuksessa on määritelty Nellimissä sijaitsevat alueet, missä Metsähallitus harjoittaa metsätaloutta ja toisaalta missä hakkuita ei suoriteta seuraavan 20 vuoden aikana. Samalla sopimuksella molemmat osapuolet päättivät kaikki oikeustoimet toisiaan kohtaan.

Myös vuosia kestänyt kiista Keski-Lapin erämaisista vanhoista metsistä saatiin sovittua. Luontojärjestöjen vuonna 2006 esittämien ns. Metsä-Lapin karttarajausten maankäytöstä on kiistelty usean vuoden ajan. Lopullinen neuvottelutulos saatiin aikaan ohjausryhmässä, johon kuuluivat Metsähallituksen ja Greenpeacen lisäksi Lapin liiton, Lapin ympäristökeskuksen, Paliskuntain yhdistyksen, metsäteollisuuden ja Saamelaiskäräjien edustajat. Neuvottelujen tuloksena luonnontilaisimmat osat tarkastelluista alueista siirretään Metsähallituksen omalla päätöksellä pysyvästi metsätaloustalouden ulkopuolelle. Osalla alueita sallitaan rajoitettu metsätalous ja osa säilyy normaalin, monikäytön huomioivan metsätalouden piirissä.

Luontopalvelut Suojelualueiden vetovoima tuo hyötyjä myös paikallistalouteen

Luontopalvelut vastaa Metsähallituksen julkisista palveluista julkisin varoin. Se vaalii luonnon monimuotoisuutta hoitamalla kansallispuistoja, retkeilyalueita ja muita luonnonsuojelu- ja erämaa-alueita. Lisäksi luontopalvelut tarjoaa palveluja luontomatkailuun, retkeilyyn, metsästykseseen, kalastukseen ja maastoliikenteeseen.

Luontopalvelut hoitaa kansallispuistoja ja muita maamme tärkeimpiä luonnonsuojelualueita. Vuonna 2009 sen toiminnan entisestään hyvä tuottavuus kohosi lähes viisi prosenttia. Ympäristöministeriö ohjaa suurimman osan eduskunnan luonnonsuojeluun ja virkistyskäyttöön myöntämistä varoista Metsähallituksen luontopalveluille. Maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa muun muassa retkeilyalueiden ylläpitoa ja erävalvontaa. Pääosa erätalouden rahoituksesta tulee kalastajilta ja metsästäjiltä lupatuloina.

Yhteiskunta saa rahoitukselle vastinetta monin tavoin. Kattava ja hyvin hoidettu suojelualueverkosto on tärkein työkalu luonnon monimuotoisuuden katoamista vastaan ja se auttaa osaltaan ilmaston muutoksen torjumisessa ja siihen sopeutumisessa. Luonnosta on myös taloudellista hyötyä. Luontopalvelut ja Metsäntutkimuslaitos tekivät vuonna 2009 selvityksen, jonka mukaan kansallispuistojen ja retkeilyalueiden retkeilypalveluihin suunnatut valtion varat palautuvat yhteiskunnalle takaisin moninkertaisesti paikallisena yritystoimintana ja työpaikkoina.

Luontopalvelut

Johtaja:
Rauno Väisänen

Kokonaismenot:
51,4 milj. euroa

Henkilötyövuodet:
513

Alueiden suojele- ja käyttölinjauksien perustaksi monipuolista tietoa

Metsien monimuotoisuusohjelmaa (METSO) toteutetaan vuosina 2008–2016 valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti etelärannikolta Etelä-Lappiin. Luontopalvelut vastaa METSO-ohjelman mukaisesta tiedonkeruusta ja luonnonhoidosta suojelualueilla – Etelä-Suomessa myös yksityisillä suojelualueilla.

Metsätalouden ja luontopalvelujen tulosalueet valitsivat yhdessä valtion talousmetsistä 10 000 hehtaaria lisäsuojeluun METSO-ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Nämä metsätaloustyöstä pysyvästi suojeluun siirrettävät kohteet kytkeytyvät jo olemassa oleviin suojelualueisiin ja auttavat näin turvaamaan metsäluonnon monimuotoisuutta.

Metsähallituksen METSO-toiminnan perustana ovat inventoinnit, joiden tulokset tallennetaan paikkatietojärjestelmiin sekä yksityisiltä että valtion suojelualueilta. Vuonna 2009 paikkatietojärjestelmään tallennettiin luontotyyppien inventointitietoja valtion suojelualueilta 11 000 hehtaarin alalta ja yksityisiltä suojelualueilta lähes 7 000 hehtaarilta. Myös lajistoa kartoitettiin runsaasti. Keskeisiä lajiryhmiä olivat linnut, käävät, jäkälät, sammaleet ja kovakuoriaiset.

Valtion suojelualueilla ennallistettiin METSO-alueen metsiä ja puustoisia soita 1 700 ha. Lehtoja ja muita arvokkaita elinympäristöjä hoidettiin sekä valtionmailla että yksityisillä suojelualueilla. Metsähallitus seuraa ennallistamisen ja luonnonhoidon kustannustehokkuutta ja taloudellisia vaikutuksia yhteistyössä Metsäntutkimuslaitoksen kanssa

Luontokartoituksia on tehty aktiivisesti myös METSO-alueen pohjoispuolella, Keski-Lapin rehevillä soilla ja pohjoisen tuntureilla yli 35 000 hehtaarilla. Myös muinaisjäänökset, vanhat asumukset, metsästyspaikat ja muut kulttuuriperinnön merkit kartoitetaan samoilta alueilta.

Sekä luontoarvojen että kulttuuriperinnön selvityksiä tarvitaan suojelualueiden käytön suunnittelussa, jotta suojeluarvot ja esimerkiksi luontomatkailutavoitteet voidaan sovittaa yhteen. Suosituimmista luontomatkailukohteista tehdään myös yritys- ja kävijätutkimuksia. Tietojen avulla Metsähallitus laati viime vuonna pitkän tähtäimen hoito- ja käyttösuunnitelman mm. Seitsemisen, Liesjärven, Riisitunturin ja Perämeren kansallispuistoihin. Suunnitteluvaiheessa kuullaan sekä viranomaisia että lähiseudun yrittäjiä ja asukkaita.

Luontopalvelujen biologit tekivät vedenalaisen meriluonnon inventointeja sukeltamalla lähes 6 000 hehtaarin alalla, mm. Rauman ja Tammisaaren saaristossa. Inventointien perusteella merialueiden suojelutoimet voidaan kohdistaa oikein. Luontopalvelut osallistuu vuosina 2009–2012 EU:n Life+-rahoitusta saavaan FINMARINET-hankkeeseen, joka kartoittaa mereisiä Natura 2000 -alueita.

Saimaannorpan suojelussa panostus vapaaehtoisin verkkopyyntirajoituksiin

Saimaannorpan suojelukeskustelu oli vilkasta vuonna 2009. Poikasia syntyi koko Saimaalla vain 44, joista 6 oli kuollut pesään. Kalanpyydyksiin hukkui viime vuonna 6 norppaa, lisäksi löydettiin 12 yksilöä, joiden tarkempi kuolinsyy ei ollut määriteltävissä. Maa- ja metsätalousministeriö asetti tavoitteeksi vapaaehtoisten kalastusrajoitusten pinta-alan kasvattamisen 1 500 neliökilometriin kevätkaudeksi, jolloin poikaset ovat suurimmassa vaarassa joutua verkkoihin. Tavoite lähes saavutettiin vuoden loppuun mennessä osakaskuntien ja Metsähallituksen välisillä sopimuksilla. Tiedossa olevista, 2000-luvulla syntyneistä kuuteista 96 prosenttia on syntynyt tämänhetkiselä sopimusalueella.

Metsähallituksen vastuulla on eräiden uhanalaisten lajien valtakunnallisen suojelun ja seurantojen edistäminen. Seurantoihin osallistuu useita vapaaehtoisia, jotka tarkastavat pesinnän onnistumista. Lintulajeista valkoselkätikan kanta on yhä vahvistunut, muuttohaukan pesintä onnistui tavallista paremmin ja merikotkan pesintätulos oli Pohjois-Suomessa normaali. Maakotkan ja tunturihaukan pesintätulos oli erittäin heikko huonon ravintotilanteen vuoksi.

Paikalliset yrittäjät hyötyvät kansallispuistojen ja metsästysmaiden peruspalveluista

Kansallispuistoissa vierailtiin useammin kuin koskaan ennen – 1 943 500 kertaa. Kaikkien Metsähallituksen ylläpitämien retkeilykohteiden kokonaiskäyntimääräksi on arvioitu 4,7 milj. vuonna 2009.

Valtion panostus luonnonsuojeluun ja maksuttomiin retkeilypalveluihin luo pitkäjänteiset edellytykset yritysten maksulliselle matkailutoiminnalle. Luontopalvelut kehitti yhteistyössä Metsäntutkimuslaitoksen kanssa amerikkalaisen laskentamallin pohjalta uuden laskentamallin, jonka avulla suojelualueittemme vaikutuksia paikallistalouteen voidaan säännöllisesti arvioida. Vuonna 2009 julkaistujen tulosten mukaan suosituimpiin kohteisiin sijoitetut eurot palautuvat jopa 20-kertaisina lähiympäristöön.

Myös panostus valtion riistamaiden ja kalavesien hoitoon tuo miljoonia euroja pohjoisimman Suomen aluetaloudelle metsästys- ja kalastusasiakkaiden myötä.

Kestävät riista- ja kalakannat varmistavat metsästys- ja kalastusharrastuksen tulevaisuuden

Luontopalvelut seuraa valtionmaidan riista- ja kalakantoja sekä saalismääriä ja myöntää metsästys- ja kalastuslupia siten, että kannat säilyvät kestävinä. Metsästyksen kiintiöinnin perustana toimivat perinteiset riistakolmiolaskennat sekä Pohjois-Lapissa käyttöön otettu kanakoira-avusteinen linjalaskentamenetelmä. Lisäksi erähenkilöstö seuraa saalismääriä Riistatalouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän avulla (RSSJ).

Luontopalvelujen hankkeena kehitetty toimintamalli riistan elinympäristöjen aktiivisesta hoidosta tuli osaksi talousmetsien normaalia suunnittelutyötä. Riekkosoita, vesilintukosteikoita ja korpia ennallistettiin yhteensä noin 500 hehtaaria

Kalastajat ovat jo pitkään voineet hankkia lupansa matkapuhelimella, mutta vuonna 2009 mahdollisuutta tarjottiin myös muutamien metsästyslupien hankkijoille. Soittamalla automaattinumeroihin voi ostaa lyhytaikaisen luvan muulle pienriistalle kuin kanalinnuille.

Tiettyjen lupahakemusten teko tuli mahdolliseksi myös internetin kautta 2009 ja puolet luvanhakijoista otti sen heti käyttöön. Erilaisia metsästyslupia myytiin kaikkiaan 31 900, kalastuslupia 77 500 ja moottorikelkkailun uralupia myönnettiin 6 839 kappaletta.

Vuonna 2009 myönnetyn lisärahoituksen puitteissa aloitettiin kalastuksen monipuolistamiseen ja kalaston rakenteen muuttamiseen tähtäävät toimet. Metsähallitus osallistui metsäpurojen kunnostukseen taimenen lisääntymisalueiden parantamiseksi Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapin tekojärvien ammattikalastusta tukevaan kalavesien hoitoon.

Liiketoimintaportfolio Vireästi vihreillä markkinoilla

Valtion maa- ja vesiomaisuuteen liittyy metsätalouden ohella monia muita liiketoimintamahdollisuuksia. Niiden kehittämisestä Metsähallituksessa vastaa Liiketoimintaportfolio. Monipuolinen lii-ketoiminta tarjoaa työ-, urakointi- ja alihankintamahdollisuuksia erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa, minne valtion maatkin keskittyvät. Luonnonvarojen monipuolinen hyödyntäminen edis-tää osaltaan alueellisesti tasapainoista kehitystä.

Liiketoiminta- portfolio

Johtaja:
Ilmo Kolehmainen

Liikevaihto:
50 milj. euroa

Henkilötyövuodet:
237

Metsähallituksen strategiassa linjataan Liiketoimintaportfolion kehittämisen tavoitteet. Pääteemoja ovat kasvu, kannattavuus ja innovatiivisuus. Näitä teemoja painotetaan myös Kansallisessa Luonnonvarastrategiassa.

Morenia Oy tarjoaa asiakkailleen maa-aineksia ja terästeollisuuden kierrätystuotteita. Moreniassa tutkitaan myös merikiviaineksen käyttömahdollisuuksia. Laatumaa tuottaa rakennustontteja ja kiin-teistökehityspalveluja. Fin Forelia Oy tuottaa metsäpuiden taimia eripuolilla maata sijaitsevilla tai-mitarhoillaan. Siemen Forelia Oy tarjoaa asiakkailleen metsäpuiden siemeniä. Eräsetti Oy ja Villi Pohjola ovat tunnettuja luontomatkailupalvelujen tuottajia. Portfolioon kuuluu myös Metsähallitus Holding Oy, joka omistaa ja kehittää Metsähallituksen liiketoimintaan ja sen läheisiin toimialoihin liittyviä sijoituksia. Metsähallitus on osakkaana myös Estar Studios Oy:ssä, joka tarjoaa tuotanto-ympäristöjä kansainväliselle elokuvatuotannolle.

Kansallisten energiatavoitteiden edistämiseksi Metsähallituksen Laatumaa toimii aktiivisesti tuuli-voima-alueiden hankekehityksessä. Hankekehitystä tehdään yhteistyössä energia-alan toimijoiden kanssa. Laatumaa on tehnyt tuulivoima-alueiden kehittämiseen tähtääviä hankekehityssopimuksia miltei kaikkien Suomessa toimivien energiayhtiöiden kanssa.

Portfolioon kuuluvien yksiköiden liikevaihto oli vuonna 2008 yhteensä 50 miljoonaa euroa. Yksi-köistä liikelaitoksen tulosalueena toimiva Laatumaa samoin kuin Fin Forelia Oy tekivät hyvän tu-loksen, sitä vastoin Morenia Oy, Siemen Forelia Oy sekä luontomatkailuliiketoiminta (Villi Pohjola - Eräsetti Wild North) olivat tappiolla. Rakentamista ja matkailua jarruttaneen taantumun lisäksi Morenian ja Siemen Forelian tuloksia heikensivät huomattavan suuret kertaluonteiset varasto- ja liikearvomuutokset.

Fin Forelia Oy
Laatutaimia suomalaiseen metsään

Fin Forelia Oy teki vuonna 2009 voitollisen tuloksen. Liikevaihto kasvoi vuoteen 2008 verrattuna 8 prosenttia. Yhtiön myönteiseen tuloskehitykseen vaikutti vuonna 2008 aloitettu muutostyö pro-sessimaiseen toimintatapaan, jossa toimitaan tunnistettujen ja kuvattujen sekä jatkuvasti kehittyvi-en prosessien mukaisesti.

Fin Forelia Oy

Toimitusjohtaja:
Juha Hotti

Liikevaihto:
12,6 milj. euroa

Henkilötyövuosia:
88

Fin Forelia Oy:n tärkeimmät asiakkaat ovat metsänhoitoyhdistykset ja niiden muodostamat osto-renkaat, metsäteollisuus ja julkisyhteisöt. Asiakkaat arvostavat Fin Forelia Oy:n metsäpuun taimi-en laatua, toimitusten määrällistä ja ajallista oikeellisuutta, jotka näkyvät lisäarvona asiakkaan omassa toiminnassa.

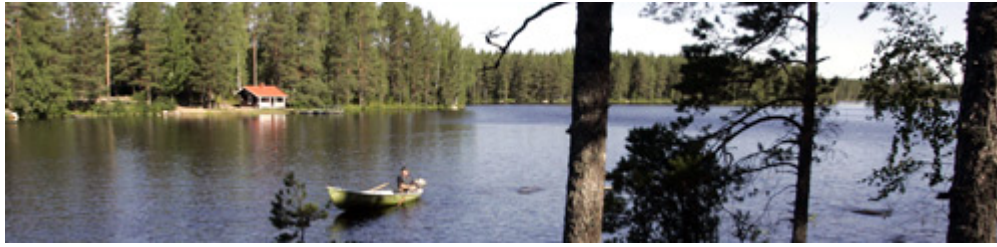
Metsäpuiden taimien vuosittainen kokonaiskysyntä vähenee Suomessa tulevina vuosina noin 10–20 prosenttia. Kappalemääräisesti taimien istutustarve vähenee 15–35 miljoonalla. Myös kysynnän sisältö on alkanut muuttua: asiakkaat eivät halua ostaa ainoastaan metsäpuun taimia, vaan myös palveluita, jotka kohdistuvat istuttamiseen ja taimikon ensi vuosien hoitoon. Fin Forelia Oy on huomioinut tulevan kehityksen asiakastarpeissa ja on valmis toimimaan asiakkaiden muuttuvien tarpeiden ja odotusten mukaisesti.

Fin Forelia Oy syntyi vuonna 2007, kun Forelia Oy ja Fin Taimi Oy yhdistyivät omistuksellisesti. Vuonna 2009 Forelia Oy sulautui Fin Forelia Oy:öön.

Fin Forelia Oy on Metsähallituksen ja kolmen metsäkeskuksen yhdessä omistama yhtiö, joka on erikoistunut metsäpuiden taimien tuottamiseen ja markkinointiin. Yhtiön asiakkaita ovat metsän-hoitoyhdistykset, metsäteollisuus, julkisyhteisöt, yhteismetsät ja yksityiset metsänomistajat. Fin Forelia Oy on toimialansa markkinajohtaja Suomessa.

www.finforelia.fi

FIN FORELIA

Laatumaa Tontin vuokraaminen kasvatti suosiotaan

Talouden taantuman vaikutus tuntui Laatumaan tonttiliiketoiminnassa, lomatonttien myynti ja vuokraus vähenivät edellisvuodesta 27 prosenttia. Loppuvuonna 2009 näkymät kuitenkin kirkastuivat selvästi ja vuodesta tuli olosuhteisiin nähden hyvä. Erityisesti tonttien vuokraus kasvatti suosiotaan ylittäen ensi kertaa tonttimyynnin. Kaikista luovutetuista uusista tonteista hieman yli puolet vuokrattiin. Vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta Laatumaa saavutti hyvän tuloksen.

Laatumaa

Johtaja:
Antero Luhtio

Liikevaihto:
4,8 milj. euroa

Henkilötyövuodet:
42

Kuopion kaupungin kanssa tehtiin kauppa 98 hehtaarin suuruisesta Pienen Neulamäen alueesta noin kahden miljoonan euron kauppahinnalla. Lisäksi allekirjoitettiin noin 400 hehtaarin suuruisia aluetta koskeva aiesopimus, joka tähtää alueen kaavoittamiseen maankäytösopimuksella.

Maakauppatoiminnan osalta vuosi 2009 oli menestyksellinen. Laatumaa hankki vanhoihin suojeluohjelmiin kuuluvia alueita 1,1 miljoonalla eurolla (780 ha) ja METSO-ohjelman mukaisia alueita 3,3 miljoonalla eurolla. Asetetut tavoitteet ylittyivät selvästi.

Vuodesta 1996 alkaneen rahoitusohjelman puitteissa Laatumaa hankki suojelualueita vuoden 2009 loppuun mennessä kaikkiaan 122 000 hehtaaria, arvoltaan 205 miljoonaa euroa. Lisäksi METSO-ohjelman alueita hankittiin yhteensä 5 000 hehtaaria, arvoltaan 20 miljoonaa euroa. Työ on tullut Metsähallituksen osalta päätökseensä, sillä vuoden 2010 alusta suojelualueiden hankinta siirtyy kokonaisuudessaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten vastuulle.

Metsätalousmaata hankittiin vain 2,3 miljoonan euron arvosta (870 ha), koska osto lopetettiin rahoitusvajeen takia jo alkuvuonna. Puolustusvoimien käyttöön hankittiin alueita 0,9 miljoonan euron arvosta (170 ha). Metsätalousmaata myytiin 1 360 hehtaaria.

Tuulivoimaliiketoiminta käynnistettiin vuoden 2009 alussa. Alkuvuonna julkistetut kaksi hanketta, Muonion Mielmukkavaara ja Oulunsalo-Hailuoto-merialue, ovat ehtineet ympäristövaikutusten arviointiprosessissa selostusvaiheeseen. Syyskuussa julkistettiin kolmas yhteistyöhanke Kuolavaara-Keulakkopään alueella Sodankylän ja Kittilän kunnissa. Tuulivoimatiimin henkilöresursseja lisättiin vuoden aikana kolmeen.

Laatumaa myy ja vuokraa Metsähallituksen hallinnassa olevia lomatontteja ja rakennusmaata sekä tekee metsäkiinteistökauppaa. Laatumaa kehittää tuulivoimatuotantoon sopivia alueita yhdessä alan toimijoiden kanssa ja vastaa siten lisääntyvään uusiutuvan energian tarpeeseen.

www.laatumaa.com

Siemen Forelia Oy Jalostettu siemen lisää laatua

Siemen Forelia Oy tuotti markkinoille monipuolisesti huippujalostettuja metsäpuiden siemeniä. Siemenen jalostuksella on saavutettu puiden laatuun ja kestävyteen liittyviä etuja. Lisäksi puiden tilavuuskasvu voi lisääntyä jopa 20 prosenttia. Yhtiö myi siemeniä koko maan alueelle ja testasi ennätysmäärän eteläiseen Lappiin soveltuvaa jalostettua siementä.

Vuonna 2009 Siemen Forelia Oy otti Saarijärven karistamolla käyttöön uuden biolämpölaitoksen, jolla voidaan tuottaa lämpöä kotimaisella uusituvalla polttoaineella. Rovaniemen siemen-keskuksessa käynnistettiin siemenen yhteistestaus Eviran Loimaan yksikön kanssa ja siirryttiin idätyksessä yhä lähemmäs kansainvälisiä ISTA-standardeja.

Yhtiö on kehittänyt metsänpuiden siemenhuollon laatuketjua sekä sisäisesti että yhdessä Metsän-tutkimuslaitoksen kanssa. Yhtiön siemenviljelykset sijaitsevat ympäri Suomea, Inkoosta Lapin Tervolaan. Vuoden lopulla käynnistettiin siemenviljelmien käyttöön, kuntoon ja laatuun liittyvä tehostamisohjelma yhdessä viranomaisten kanssa. Myös yhtiön sisällä aloitettiin sisäisten pro-sessien tehokkuuteen ja laatuun liittyvä kehitystyö.

Erittäin huonon siemenvuoden vuoksi vuonna 2009 kerätyn siemenen saanto jäi pieneksi. Yhtiön liiketaloudellinen tulos oli tappiollinen. Liikearvosta tehtiin alaskirjaus.

Siemen Forelia Oy on Metsähallitus-konsernin omistama tytäryhtiö, joka on erikoistunut jalostetun siemenen tuotantoon ja kauppaan. Lisäksi yhtiö tarjoaa monipuolisia siemenen liittyviä palveluja. Siemen Forelian asiakkaita ovat yksityiset metsänomistajat, metsänhoitoyhdistykset, metsäteollisuus ja julkisyhteisöt.

www.siemenforelia.fi

Siemen Forelia Oy

Toimitusjohtaja:
Päivi Salpakivi-Salomaa

Liikevaihto:
1,7 milj. euroa

Henkilötyövuodet:
12

Villi Pohjola – Eräsetti Wild North
Kestävän ja reilun matkailun uranuurtaja

Vuosi 2009 oli vaikea koko matkailuelinkeinolle. Majoituskysyntä jäi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan edellisvuoteen nähden noin 900 000 majoitusvuorokautta alhaisemmaksi. Joulukuussa 2009 Pohjois-Suomen lentoasemien kansainvälisen liikenteen matkustajamäärät vähenivät lähes kolmanneksella edellisvuoden joulukuusta. Kahdessa vuodessa luvut ovat pudonneet jo 43 prosenttia.

Villi Pohjola – Eräsetti Wild North selvisi matkailutoimialan haasteellisesta vuodesta keskivertoa paremmin. Eräsetti Wild Northin koko vuoden liikevaihto pieneni loppuvuodesta ja oli noin 3,7 miljoonaa euroa. Villin Pohjolan liikevaihdossa yksityiskämppien liikevaihto kasvoi, mutta yritysmatkojen ja joulumatkojen kysyntä väheni siten, että liikevaihto oli 4,3 miljoonaa euroa.

Villi Pohjola

Toimitusjohtaja:
Johanna Tolonen

Liikevaihto:
4,2 milj. euroa

Henkilötyövuodet:
23,55

Paikallisia yhteistyökumppaneita ja sähköisiä palveluja

Villi Pohjola – Eräsetti Wild North on valtakunnallisesti toimiva luonto- ja erämatkailuyritys sekä koko maan kattava DMC-toimija (Destination Management Company). Kansainvälisten asiakkaiden osuus on yli puolet liikevaihdosta. Omaa ohjelmalvelutuotantoa on Rovaniemellä ja Saariselällä. Suuri osa palveluista ostetaan sadoilta eri puolilla Suomea olevilta yhteistyökumppaneilta, jotka ovat pääosin pienyrityksiä., yhteensä noin 126 henkilötyövuotta.

Villi Pohjola on ollut edelläkävijä sähköisessä liiketoiminnassa. Tällä hetkellä noin 60 prosenttia mökeistä varataan nettikaupasta. Tavoitteena on, että vuonna 2010 myös ohjelmalveluiden viikkovaraukset siirtyvät nettikauppaan. Yhteistyö Villin Pohjolan kanssa tarjoaa myös pienyrityksille väylän sähköisiin järjestelmiin ja ulkomaan markkinoille.

Vuonna 2009 myytiin 77 522 kalastuslupaa, joista reilut 8 000 oli paljon kiitosta saaneita mobiililupia. Alhaisen riistakannan vuoksi kiintiöityjä metsästyslupia tuli myyntiin aiempia vuosia vähemmän. Lupia myytiin 31 909, mikä oli 19 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Saalispalautteen asiakastytyväisyyskyselyn tulokset osoittivat, että asiakkaat ovat erittäin tyytyväisiä myyntipalveluun. Asteikolla 1–5 se sai arvosanakseen 4,0.

Eräsetti Oy

Toimitusjohtaja:
Johanna Tolonen

Liikevaihto:
3,7 milj. euroa*
(*1.1.-31.12.2009)

Henkilötyövuodet:
20,5

Kämpäloma on ekoteko

Villillä Pohjolalla on noin 500 vuokrakämpää ympäri Suomea. Vuonna 2009 se sai välitettäväksi 120 uutta vuokrakämpää yksityisiltä mökinomistajilta. Kämpien käyttöaste on ollut erittäin hyvä.

Tyytyväinen, luontoa rakastava asiakaskunta haluaa rentoutua kämpälomalla yhä uudelleen: asiakaskyselyn mukaan 97,7 prosenttia aikoo varata kämppeä vastaisuudessaakin.

Toimintaa ohjaa ympäristön arvostaminen sekä luonnon, raaka-aineiden, energian ja veden säästäminen. Eräkämpät lämpiävät puulla, valaistuksena käytetään kynttilöitä ja kynttilälyhtyjä. Asiakkaat ohjeistetaan jätteen lajitteluun. Syntyvän jätteen määrä minimoidaan ja kierrätetään tarkoituksenmukaisesti.

Villi Pohjola on reilun ja kestävän matkailun uranuurtaja Suomessa. ISO 14 001 - ympäristösertifikaatti on ollut käytössä jo toistakymmentä vuotta. Eräsetti Wild Northille on puolestaan laadittu kestävän matkailun periaateohjelma, jonka puitteissa yhtiön kelkkakalusto on uusittu puhtaampiin ja polttoainetta säästäviin nelitahtikelkkoihin - ensimmäisenä Suomessa. Tämä on saanut kiitosta sekä asiakkailta että henkilökunnalta.

Villi Pohjola – Eräsetti Wild North tarjoaa elämyslomaa puhtaassa suomalaissa luonnossa, kulttuurin, kulinarismin ja hyvinvointipalvelujen äärellä. Villi Pohjola – Eräsetti Wild North on Pohjois-Skandinavian johtavia erä- ja elämysmatkailun toimijoita, sekä reilun ja kestävän matkailun edelläkävijä.

www.villipohjola.fi

www.erasettiwildnorth.fi

Morenia-konserni Kestävästi kivistä

Morenian liikevaihto laski vuonna 2009 ensimmäistä kertaa 13 vuoteen. Lasku oli noin 25 prosenttia, samaa suuruusluokkaa kuin kiviainesalan järjestö Infra ry on ennakoanut koko alalle.

Vuonna 2009 Morenian suurimmat asiakkuudet olivat VT 4 Kemin moottoritien rakentaminen, Pohjanmaan radan kunnostustyöt, Hanhima–Kiistala tiehanke sekä Puolustusvoimien vallitushankkeet. Morenia toimitti kiviaineksia myös betonitehtaille. Vuosi 2009 laajensi Morenia Oy:n palvelutarjontaa perinteisestä kiviainestoiminnasta myös mineraalitoimittajaksi teollisuudelle. Uusien maa-ainespaikkojen avaus kasvukeskuksien läheisyyteen kasvatti Morenian markkinaosuutta muun muassa Kuopion ja loppuvuodesta Tampereen läntisillä kiviainesmarkkinoilla.

Morenia Oy

Toimitusjohtaja:
Eero Moilanen

Liikevaihto:
23 milj. euroa

Henkilöstöä:
49

Morenia konsernin liikevaihto oli tilikaudella 23 miljoonaa euroa (vuonna 2008 noin 30 milj.euroa). Tuotantokoneisto reagoi liikevaihdon laskuun hyvin. Tulosta rasittivat erityisesti jatkuvan kasvun olettamuksella muodostuneet kiinteäluonteiset kulut, kierrätystuotteiden saatavuusongelma ja kertaluonteiset varastoon liittyvät inventoinnit. Haasteellisesta markkinatilanteesta huolimatta Morenia onnistui tekemään merkittävästi positiivisen liiketoiminnan kassavirran.

Morenian paikalliset maa-ainesalueilla toimivat yrittäjät ovat tärkeä osa sen asiakaspalveluketjua erityisesti rakentajien ja muiden pienasiakkaiden suuntaan. Monipuoliset palvelut kattavat maa-aineksen myynnin, kuormauksen, kuljetuksen ja pienimuotoisen urakoinnin. Toimivan jälleenmyyntiverkoston avulla Morenian oma osaava myyntiorganisaatio pystyy keskittymään avainasiakkuuksiin.

Tilastokeskuksen mukaan koko infra-alan tuottavuuskehitys on polkenut paikallaan useita vuosia. Toimiala kaipaa uusia toimintamalleja ja innovaatioita, joilla poistetaan tuottavuuskehityksen esteenä oleva hukka. Morenia käynnisti oman tuottavuusohjelman vuoden 2009 alkupuolella, ja Morenia on mukana myös toimialan yhteisissä tuottavuuskehityshankkeissa (TUKEFIN).

Morenia astuu 15-vuotisjuhlaansa uudella missiolla: Kestävimmät ratkaisut kivistä – suomalaisesta kivistä.

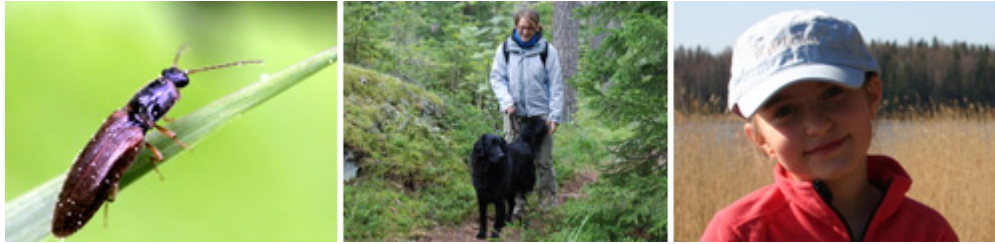
E. Hyvösen liikevaihto (2,1 miljoonaa euroa) pysyi samalla tasolla kuin edellisenä vuotena. Yhtiön toimialana ovat maarakennus- ja kiviainesurakointi, murskauspalvelut, kunnallistekniset työt, tienhoitourakointi, koneiden vuokraus kuljettajineen sekä erikoiskuljetukset.

Morenia Baltic OU:n vuoden 2009 liiketulos jäi Baltian alueelle poikkeuksellisen voimakkaasti heijastuneesta maailmanlaajuisesta lamasta huolimatta lievästi voitolliseksi, mutta yrityksen liikevaihto laski edellisen vuoden tasosta. Markkinoita leimasi aggressiivisesti kilpailevien uusien kansainvälisten toimijoiden tulo markkinoille sekä siitä aiheutunut voimakas hintakilpailu. Lisäksi monet vuodelle 2009 suunnitellut rakennushankkeet siirtyivät myöhemmin toteutettaviksi.

Morenia Oy:n toimialana on jalostaa ja myydä maa- ja kallioperän aineksia ja niistä valmistettuja tuotteita. Lisäksi yhtiö harjoittaa maa- ja vesirakennustoimintaa sekä maansiirtotoimintaa ja myy toimialaan liittyviä konsultointi- ja rakennuttajapalveluita. Morenia Oy on konserniyhtiö, jolla on kaksi tytäryhtiötä Morenia Baltic OU ja E. Hyvönen Oy.

www.morenia.fi

Yhteiskuntavastuu
Vastuullista toimintaa

Metsähallituksen toiminta perustuu valtion maa- ja vesialueiden asiantuntevaan ja yhteistyöhakuiseseen käyttöön. Metsähallitus-konserni tuottaa luonnonvarojen käyttöön, hoitoon ja suojeluun perustuvia monipuolisia palveluja ja hyödykkeitä. Metsähallituksen tulee toimia kestävästi ja tuloksellisesti.

Metsähallitus harjoittaa liiketoimintaa laissa säädettyjen yhteiskunnallisten velvoitteidensa puitteissa ja hoitaa julkisia hallintotehtäviä. Yhteiskunnalliset veloitteet liittyvät biologisen monimuotoisuuden suojeluun, luonnon virkistyskäyttöön, työllisyyteen, saamelaiskulttuurin harjoittamisen edellytysten turvaamiseen ja poronhoitolaissa säädettyihin velvoitteisiin. Metsähallituksen toiminnassa otetaan huomioon myös tutkimuksen, opetuksen, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen maankäytön tarpeet.

Valtion maiden hoidossa yhdistyvät ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Toiminnan ohjauksessa ja suunnittelussa käytetään työvälineenä luonnonvarasuunnittelua. Luonnonvarasuunnittelu on Metsähallituksen omaa maa- ja vesialueiden käytön suunnittelua, jolla sovitetaan yhteen luonnonvaroihin kohdistuvia erilaisia tarpeita. Suunnittelun yhteydessä kartoitetaan asiakkaiden, sidosryhmien ja kansalaisten odotuksia valtion maiden käytöstä osallistavan suunnittelun keinoin.

Metsähallituksen metsätalouden käytännön toimenpiteissä metsiin liittyvät monet tavoitteet otetaan huomioon rajoittamalla käsittelyjä, järjestämällä hakkuiden aikatauluja, jättämällä säästöpuita ja sulkemalla metsiä kokonaan metsienkäsittelyn ulkopuolelle. Laatumaan toiminnassa noudatetaan monimuotoisuuden, virkistyskäytön, porotalouden ja saamelaiskulttuurin korostetusti huomioon ottavia kaavoitus- ja muita toimintaperiaatteita.

Luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön, porotalouden ja saamelaiskulttuurin huomioonottamiseksi metsätaloutta rajoitettiin 18 prosentilla metsätalouden käytössä olevasta metsämaan pinta-alasta vuonna 2009. Rajoituksia oli 632 000 tuottovaatimuksen alaisella metsämaahahtaarilla. Siitä kokonaan talouskäytön ulkopuolella oli 39 prosenttia ja rajoitetun käytön piirissä 61 prosenttia. Metsiin ja maankäyttöön kohdistuvat rajoitukset alensivat laskennallisesti Metsähallituksen liikevoittoa 38 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi muut porotalouteen ja saamelaiskulttuuriin liittyvät tekijät sekä työllisyyden edistäminen alensivat liikevoittoa yhteensä 7 miljoonaa euroa.

Nuorisokasvatus on tärkeä osa Metsähallituksen toimintaa

Metsähallitus tekee työtä nuorten metsä- ja luonto-osaamisen lisäämiseksi sekä omissa toimipisteissään että yhteistyössä valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Metsähallitus on aktiivinen yhteistyökumppani Suomen Metsäyhdistyksen kouluyhteistyössä ja osallistui viime vuonna sekä valtakunnallisen koululaisten Metsävisan toteutukseen sekä koulujen metsäpäivien ja -viikkojen järjestelyihin eri puolilla maata. Metsähallitus on myös Suomen Ympäristökasvatuksen Seuran jäsen ja toimi muun muassa päätukijana valtakunnallisilla ympäristökasvatuspäivillä.

Metsähallituksen asiakaspalvelupisteissä ja maastokohteissa opastettiin viime vuonna 20 470 lasta ja nuorta. Nuuksion kansallispuistossa aloitettiin ensimmäisenä Suomessa myös 11–15-vuotiaille suunnattu Junior Ranger-toiminta. Metsähallituksen 150-vuotisjuhlavuoden puuhuutokaupan tuotoilla toteutettiin useita erilaisia nuorisohankkeita yhteistyössä eri luonnonvara-alan oppilaitosten sekä Suomen Metsämuseo Luston ja Suomen Partiolaisten kanssa.

Metsähallitus on myös merkittävä nuorten työllistäjä. Vuonna 2009 eri yksiköissä työskenteli 130 alle 25-vuotiasta nuorta pidempikestoisissa kausityö- ja harjoittelupaikoissa. Työelämän tutustumisjaksoissa Metsähallitukseen tutustui 83 peruskoululaista. Metsänistutustyöt tarjosivat pääosin Pohjois-Suomessa alkukesästä muutamien viikkojen intensiivisen työrupeaman neljälle sadalle koululaiselle.

Juhlavuonna käynnistynyttä nuorisoyhteistyötä kehitetään edelleen. Siitä ovat esimerkkeinä Rovaniemelle kohoava Pilke-näyttely, jonka toteutuksessa panostetaan kouluille suunnattavien oppimisympäristöjen luomiseen sekä Lapissa käynnistytävä Junior Ranger-toiminta.